

Ένα πολύτιμο βοήθημα για τα αιρετά όργανα των Δήμων
Δημοτικής Περιόδου 2024-2028

Δεκέμβριος, 2023

Πρακτικός Οδηγός

Αντιμισθίας, Εξόδων Παράστασης,
Αποζημιώσεων και Ειδικών Αδειών
Αιρετών Οργάνων ΟΤΑ Α' Βαθμού

ΔήμοςNet

Πρακτικός Οδηγός Αντιμισθίας, Εξόδων Παράστασης, Αποζημιώσεων και Ειδικών Αδειών Αιρετών Οργάνων ΟΤΑ Α΄ Βαθμού

Ο απόλυτος οδηγός για τις **αποδοχές** των αιρετών οργάνων.

Ο οδηγός συγκεντρώνει **όλες τις κατηγορίες οικονομικών απολαβών** για τους αιρετούς των Δήμων και των νομικών προσώπων και ειδικότερα την αντιμισθία των αιρετών, τη χορήγηση **ειδικής άδειας** στους αιρετούς και **άδειας συμμετοχής σε συνεδριάσεις** στους δημοτικούς συμβούλους, που είναι παράλληλα δημόσιοι υπάλληλοι κ.α., και τις αποζημιώσεις που αυτοί λαμβάνουν, καθώς επίσης και τα **έξοδα παράστασης και τις αποζημιώσεις** των μελών των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων

Περιεχόμενα

1. Αντιμισθία	3
Α. Ποσό Αντιμισθίας	3
Β. Ποσό ανά κατηγορία	3
Γ. Γενικές Παρατηρήσεις	5
2. Ειδική άδεια αιρετών	7
Α. Αιρετά πρόσωπα που αφορά η άδεια	7
Β. Κατηγορίες δικαιούχων	7
Γ. Ειδική άδεια ανά κατηγορία	7
Ε. Ειδικές κατηγορίες που εμπίπτουν στην ειδική άδεια	9
3. Άδεια συμμετοχής σε συνεδριάσεις	12
Α. Συνεδριάσεις Δημοτικού Συμβουλίου και διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων	12
Β. Συνεδριάσεις επιτροπών του δήμου και λοιπών συλλογικών οργάνων	12
4. Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης	14
Α. Δικαιούχοι επιλογής	14
Β. Χρονικός περιορισμός επιλογής	15
Γ. Έννοια αποδοχών	15
Δ. Λήψη αντιμισθίας και μισθού σωρευτικά	16
5. Κρατήσεις επί αντιμισθίας	17
6. Αποζημίωση Δημοτικών Συμβούλων για συμμετοχή σε συνεδριάσεις	17
7. Έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων	20
8. Έξοδα παράστασης και αποζημιώσεις μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων	21
Α. Δημοτικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) -Ιδρύματα	21
Β. Μέλη διοικητικού συμβουλίου των σχολικών επιτροπών	23
Γ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου	24
Δ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων	26
Ε. Ανώνυμες εταιρίες δήμων	27
ΣΤ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α.	27
9. Μετακινήσεις Αιρετών (οδοιπορικά)	29

1. Αντιμισθία

A. Ποσό Αντιμισθίας

Το ύψος της αντιμισθίας καθορίστηκε με την [ΚΥΑ 54698/05.10.2018 - ΦΕΚ 4704/22.10.2018 τεύχος Β΄](#), όπως αντικαταστάθηκε από την [ΚΥΑ 72865/10.12.2018 - ΦΕΚ 5726/19.12.2018 τεύχος Β΄](#).

Από **1.1.2024** καταβάλλεται **σταθερή προσαύξηση** στους βασικούς **μισθούς** και του προσωπικού ειδικών κατηγοριών των **παρ. 1, 2, 4, 6 και 7 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015**, η οποία ανέρχεται στο **ύψος των εβδομήντα (70) ευρώ** (**παρ.1 του άρθρου 20 του ν.5045/23**) (**παρ.2 άρθρο 72 ν.5045/23**) (Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών οικ. 2/97758/ΔΕΠ/19.10.2023)

B. Ποσό ανά κατηγορία

i. Δήμαρχοι

Πληθυσμός Δήμου	Ποσό μέχρι 31.12.2023	Ποσό από 1.1.2024
άνω των 100.000 κατοίκων	4.275 €	4.345 €
από 20.000 έως 100.000 κατοίκους	3.420 €	3.490 €
κάτω των 20.000 κατοίκων	2.565 €	2.635 €

Σημείωση:

Η καταβολή της αντιμισθίας άρχεται για τους δημάρχους, από την ημερομηνία εγκατάστασης της δημοτικής αρχής. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

ii. Έμμισθοι Αντιδήμαρχοι (50% της αντιμισθίας του Δημάρχου)

Πληθυσμός Δήμου	Ποσό μέχρι 31.12.2023
άνω των 100.000 κατοίκων	2.137,50 €
από 20.000 έως 100.000 κατοίκους	1.710 €
κάτω των 20.000 κατοίκων	1.282,50 €

Σημειώσεις:

1. Η καταβολή της αντιμισθίας άρχεται για τους έμμισθους αντιδημάρχους, από την ημερομηνία δημοσίευσης των αποφάσεων ορισμού τους. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Από 1/1/2024 το ποσό προσαυξάνεται αναλογικά με την **παρ.1 του άρθρου 20 του ν.5045/23**

iii. Πρόεδροι Δημοτικών Συμβουλίων (21% της αντιμισθίας του Δημάρχου)

Πληθυσμός Δήμου	Ποσό μέχρι 31.12.2023
άνω των 100.000 κατοίκων	897,75 €
από 20.000 έως 100.000 κατοίκους	718,20€
κάτω των 20.000 κατοίκων	538,65€

Σημειώσεις:

1. Η καταβολή της αντιμισθίας άρχεται για τους προέδρους των δημοτικών συμβουλίων, από την ημερομηνία εκλογής τους στο συγκεκριμένο αξίωμα. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
2. Από 1/1/2024 το ποσό προσαυξάνεται αναλογικά με την [παρ.1 του άρθρου 20 του ν.5045/23](#)

iv. Συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης (ισόποση με την αντιμισθία του Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου)

Πληθυσμός Δήμου	Ποσό μέχρι 31.12.2023
άνω των 100.000 κατοίκων	897,75 €
από 20.000 έως 100.000 κατοίκους	718,20€
κάτω των 20.000 κατοίκων	538,65€

Σημειώσεις:

1. Η καταβολή της αντιμισθίας άρχεται για τους συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης, από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης εκλογής τους. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
2. Από 1/1/2024 το ποσό προσαυξάνεται αναλογικά με την [παρ.1 του άρθρου 20 του ν.5045/23](#)

v. Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος ΦΟΔΣΑ

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του ΦΟΔΣΑ λαμβάνουν αντιμισθία που καταβάλλεται από το ΦΟΔΣΑ. Η αντιμισθία τους είναι **ισόποση** με την αντιμισθία που αναλογεί αντίστοιχα στον **δήμαρχο** και τους **αντιδημάρχους** του **μεγαλύτερου** σε πληθυσμό **δήμου** που

συμμετέχει στο ΦΟΔΣΑ. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις των [άρθρων 92](#) και [93 του ν. 3852/2010](#). ([παρ. 6 άρθρο 235 ν. 4555/18](#))

Γ. Γενικές Παρατηρήσεις

1. Η διαφορά της αντιμισθίας με τα έξοδα παράστασης είναι ότι η **αντιμισθία** χορηγείται για την κάλυψη των απαιτούμενων εξόδων για τη **διαβίωση** του αιρετού και της οικογένειάς του, προκειμένου αυτός να ασκεί απρόσκοπτα τα καθήκοντά του, **ενώ** τα **έξοδα παράστασης**, κατά πάγια νομολογιακή και θεωρητική αντίληψη, **δεν συνιστούν μισθό**, καθώς ο σκοπός χορήγησής τους συνίσταται στην αντιμετώπιση των αυξημένων προσωπικών δαπανών που συνεπάγεται η **ενάσκηση των καθηκόντων** του αιρετού. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Για τον υπολογισμό της αντιμισθίας λαμβάνεται υπόψη **ο μόνιμος πληθυσμός** του δήμου. ([άρθρο 283 παρ.12 ν.3852/10](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

3. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων ως προς την αντιμισθία τους έχουν τη δυνατότητα **άρνησης λήψης** αυτής **ή παραχώρησης** αυτής προς οποιονδήποτε **κοινωνικό σκοπό**. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιούνται με σχετική αίτηση του αιρετού προς την οικονομική υπηρεσία του οικείου δήμου. ([άρθρο 92 παρ.10 του Ν.3852/2010](#))

4. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι σύμβουλοι που έχουν **περισσότερα από ένα αξιώματα** στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λαμβάνουν τις απολαβές **μόνο από ένα αξίωμα**. Οι ανωτέρω επιλέγουν τις απολαβές που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με **υπεύθυνη δήλωση** που υποβάλλεται και στους δύο φορείς. ([παρ.8 άρθρο 92 Ν.3852/2010](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

5. Η αντιμισθία που δικαιούνται τα αιρετά όργανα των δήμων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως **Ατομα με Αναπηρίες**, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, **προσαυξάνεται** κατά είκοσι τοις εκατό (**20%**). ([παρ.4 άρθρο 92 Ν.3852/2010](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#)) Για την εφαρμογή της διάταξης αρκεί, από τους ενδιαφερόμενους, η προσκόμιση απόφασης της οικείας υγειονομικής επιτροπής. ([ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. εγκ. 62/74893/30.12.2010](#))

6. **Δήμαρχοι** που **απουσιάζουν δικαιολογημένα**([παρ.5 άρθρο 61 ν.3852/2010](#)) λαμβάνουν το ήμισυ (**1/2**) της αντιμισθίας. Το **υπόλοιπο** ήμισυ (1/2) καταβάλλεται στον αντίστοιχο **αναπληρωτή**. Αν απουσιάζει έμμισθος **αντιδήμαρχος** για το ίδιο χρονικό διάστημα, λαμβάνει το ήμισυ (**1/2**) της αντιμισθίας που δικαιούται. ([παρ.7 άρθρο 92 Ν.3852/2010](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

7. **Δεν προβλέπεται** η καταβολή οποιασδήποτε **οικογενειακής παροχής** σε αιρετούς Ο.Τ.Α. α' βαθμού που λαμβάνουν αντιμισθία από τον οικείο δήμο, είτε αυτοί έχουν την

υπαλληλική ιδιότητα είτε όχι, **ούτε** και η καταβολή **δώρων εορτών** και **επιδόματος αδείας**.
([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / [Αντιμισθία](#)

2. Ειδική άδεια αιρετών

Α. Αιρετά πρόσωπα που αφορά η άδεια

Αιρετά πρόσωπα που είναι υπάλληλοι:

- δημοσίου
- ν.π.δ.δ.
- κρατικών ν.π.ι.δ.
- δημοσίων επιχειρήσεων
- επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος (Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παρούσα παράγραφο μπορούν να ανευρεθούν στο υπ' αρ. [189927 ΕΞ 2022/ 23.12.2022 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών](#))
- λοιπών ν.π.ι.δ. ([παρ.1 άρθρο 93 Ν.3852/2010](#), όπως τροποποιήθηκε με την [παρ. 4 του άρθρου 58 του ν. 3918/2011](#) και την [παρ.4ιγ του άρθρου 60 του Ν.3966/2011](#) και όπως αντικαταστάθηκε από την [παρ. 8 του άρθρου 7 του Ν.4071/2012](#))

Β. Κατηγορίες δικαιούχων

α) Αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν **υποχρεωτικά** για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, ([άρθρο 93 Ν.3852/2010](#))

β) Αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν, **κατόπιν αίτησής τους**, για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, ([άρθρα 93](#) και [93Α Ν.3852/2010](#))

γ) Αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν, κατόπιν αίτησής τους, για συγκεκριμένο αριθμό ημερών. ([άρθρα 93](#) και [93Α Ν.3852/2010](#))

Γ. Ειδική άδεια ανά κατηγορία

Αιρετοί	Χρονικό διάστημα άδειας
Δήμαρχος	Υποχρεωτική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του, ανεξαρτήτως υποβολής αίτησης
Δήμαρχος ιατρός ΕΣΥ σε Δήμο κάτω των 5.000 κατοίκων	Μετά από αίτησή του, άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του
Έμμισθος Αντιδήμαρχος	Υποχρεωτική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του, ανεξαρτήτως υποβολής αίτησης
Αντιδήμαρχος ιατρός ΕΣΥ σε Δήμο κάτω των 5.000 κατοίκων	Μετά από αίτησή του, άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του
Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου	Μετά από αίτησή του, άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του ή άδεια 90 ημερών

Δημοτικός Σύμβουλος και μέλη των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων	Άδεια συμμετοχής σε συνεδριάσεις
Πρόεδρος Συνδέσμου με πληθυσμό μελών πάνω από 200.000 κατοίκους	Μετά από αίτησή του, άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του
Πρόεδροι Συνδέσμων με πληθυσμό μελών κάτω από 200.000 κατοίκους, που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα της παρ. 1 του άρθρου 93 και δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας	Μετά από αίτησή τους, άδεια 90 ημερών
Πρόεδρος Δημοτικού Νομικού Προσώπου (δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου)	Μετά από αίτησή του, άδεια 90 ημερών
Μέλη Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου ΚΕΔΕ που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα της παρ. 1 του άρθρου 93 και δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας	Μετά από αίτησή τους, άδεια 90 ημερών
Πρόεδροι Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων που δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας	Μετά από αίτησή τους, άδεια 90 ημερών
Πρόεδροι συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων άνω των 2.000 κατοίκων	Μετά από αίτησή τους, άδεια 60 ημερών
Πρόεδρος δημοτικών κοινοτήτων έως 200 κατοίκους και πρόεδρος συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων από 201 έως και 2.000 κατοίκους	Μετά από αίτησή τους, άδεια 30 ημερών
Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	Υποχρεωτική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας του

Δ. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας

Απαιτείται μόνο η κοινοποίηση των κάτωθι:

Δήμαρχος	Δικαστική πράξη επικύρωσης της εκλογής (τη δικαστική απόφαση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, ή του άρθρου 36 του ν. 4804/2021, Α' 90)
----------	---

Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων	Πρακτικό εκλογής
Έμμισθοι Αντιδήμαρχοι	Δημοσίευση της απόφασης του δημάρχου περί ορισμού έμμισθων αντιδημάρχων
Συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης	Δημοσίευση της απόφασης εκλογής
Πρόεδροι συνδέσμου, που ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των 200.000 κατοίκων	Απόφαση εκλογής

Ε. Ειδικές κατηγορίες που εμπίπτουν στην ειδική άδεια

1. Οι παράγραφοι 1, 5 και 7 του άρθρου 93, καθώς και οι παράγραφοι 1, 4 και 10 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στο **στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων**. ([άρθρο 31 παρ.1 Ν.4361/16](#), όπως αντικαταστάθηκε από το [άρθρο 14 του Ν. 4609/2019](#)) Ο χρόνος της προβλεπόμενης, από την παράγραφο 1 του άρθρου 93 και την παράγραφο 1 του άρθρου 182 άδειας, δεν υπολογίζεται για τις βαθμολογικές προαγωγές και μισθολογικές προσαυξήσεις των στρατιωτικών. ([άρθρο 31 παρ.2 Ν.4361/16](#))
2. Οι παρ. 1 έως 5 και 7 έως 8 του άρθρου 93 και το άρθρο 93Α του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στους **δικαστικούς υπαλλήλους**. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
3. Στις ρυθμίσεις των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 εμπίπτουν και οι **δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής**. ([παρ.6 άρθρο 93 Ν.3852/2010](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
4. Στις ρυθμίσεις των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 εμπίπτουν και **μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων και Ε.Π.Τ.Ε.Ι.**, περιλαμβανομένων και του ειδικού και επιστημονικού προσωπικού, καθώς και οι **αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης**. ([παρ.6 άρθρο 93 Ν.3852/2010](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σημειώσεις

1. Σκοπός χορήγησης της άδειας είναι η διασφάλιση της απρόσκοπτης άσκησης των καθηκόντων που απορρέουν από συγκεκριμένα αιρετά αξιώματα και η μη παρεμπόδιση της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
2. Η άδεια αυτή χορηγείται **επιπρόσθετα** των άλλων αδειών που μπορεί να λαμβάνει ο υπάλληλος σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις που διέπουν την ιδιότητά του (π.χ. κανονική άδεια, αναρρωτική άδεια ή άδεια ειδικού σκοπού) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))
3. Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται **πραγματικός χρόνος υπηρεσίας** για όλα τα υπαλληλικά (προσμέτρηση του χρονικού διαστήματος που διανύεται κατά την ειδική άδεια ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας), εργασιακά (διατήρηση της εργασιακής σχέσης με τον φορέα της οργανικής θέσης του αιρετού) και ασφαλιστικά (καταβολή των κάθε είδους

ασφαλιστικών εισφορών υπέρ e-ΕΦΚΑ και άλλων φορέων εκτός e-ΕΦΚΑ) δικαιώματα που απορρέουν.([παρ.2 άρθρο 93 Ν.3852/2010](#), όπως συμπληρώθηκε με την [παρ.1 του άρθρου 58 του Ν.3966/2011](#) η οποία συμπληρώθηκε με την [παρ.20 του άρθρου 66 του Ν.3984/2011](#))

4. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.:

-δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή των διατάξεων περί λήψης ειδικής άδειας για όλη τη διάρκεια της θητείας. **Εξαιρούνται** οι πρόεδροι δημοτικού συμβουλίου που εργάζονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν την ειδική άδεια άνευ αποδοχών για όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

-εμπίπτουν στην εφαρμογή των διατάξεων περί λήψης ειδικής άδειας των 90, 60 και 30 ημερών. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

5.Δεν απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου για τη χορήγηση της ειδικής άδειας.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

6. Ορθό είναι οι οικείες υπηρεσίες διοίκησης/προσωπικού του αιρετού να εκδίδουν **διαπιστωτική πράξη** καθορισμού της χρονικής περιόδου, κατά την οποία ο αιρετός θα τελεί σε ειδική άδεια από την υπηρεσία του.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

7.Από τη δημοτική περίοδο που αρχίζει την **1η Ιανουαρίου 2024** η έννοια του «έτους» για τη λήψη των ανωτέρω αδειών **ταυτίζεται** με αυτή του **ημερολογιακού** έτους.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

8. Δεν υφίσταται πρόβλεψηγια **σώρευση** των ημερών ειδικής άδειας που δικαιούται υπάλληλος, σε φορείς που προσδιορίζονται κατά τα ανωτέρω (παρ.5 άρθρου 93 ν.3852/10), όταν είναι πρόεδρος σε δύο νομικά πρόσωπα του δήμου. Επομένως, ο υπάλληλος αυτός δικαιούται τη **λήψη μόνο 90 ημερών**, αντίστοιχα, ειδικής άδειας από την υπηρεσία του για την άσκηση και των δύο αξιωματών.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

9. Η ειδική άδεια των 90, 60 και 30 ημερών μπορεί να χορηγείται και **τμηματικά** σε εργάσιμες ημέρες και ώρες, μετά από σχετική αίτηση του αιρετού. Η άδεια αυτή χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία του αιρετού.([άρθρο 93 παρ. 5 του ν. 3852/2010](#), όπως αντικαταστάθηκε από την [παρ. 6 του άρθρου 10 του Ν.4674/2020](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

10. Επιτρέπεται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα **εφημεριών** του νοσοκομείου, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης, ή του κέντρου υγείας στο οποίο υπηρετούν δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων σε περίπτωση που υπάρχει σχετική ανάγκη που βεβαιώνεται απ' το αρμόδιο όργανο διοίκησης. ([παρ.8 του άρθρου 93 του Ν.3852/2010](#), όπως προστέθηκε με την [παρ.10 του άρθρου 7 του Ν.4071/2012](#)) ([ΥΠ.ΕΣ.](#)

[εγκ.5401/25951/27.03.2023](#)) Οι λεπτομέρειες καθορίζονται στην υπ' αριθ. [Υ10α/Γ.Π.68615/15.10.2013 \(ΦΕΚ 2689/22.10.2013 τεύχος Β'\)](#) ΚΥΑ.

11. Οι δήμαρχοι, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων (οι οποίοι έχουν επιλέξει την ειδική άδεια άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους) μπορούν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η πλήρης άσκηση των αιρετών τους καθηκόντων, να παρέχουν **εθελοντικά** τον απολύτως απαραίτητο σε ετήσια βάση αριθμό υπηρεσιών στην Υπηρεσία από την οποία προέρχονται, αποκλειστικά για λόγους διατήρησης της επαγγελματικής τους επάρκειας. ([άρθρο 92 παρ.2 του Ν.3852/2010](#), όπως συμπληρώθηκε από την [παρ.5α του άρθρου 10 του Ν.4674/2020](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

12. Οι **άμισθοι αντιδήμαρχοι** δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν.3852/10, περί υποχρεωτικής χορήγησης ειδικής άδειας για όλο το διάστημα άσκησης των αιρετών τους καθηκόντων. Συνεπώς ασκούν παράλληλα με τα αιρετά τους καθήκοντα και τα υπαλληλικά τους καθήκοντα. ([άρθρο 92 παρ.5 του Ν.3852/2010](#), όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.5β του άρθρου 10 του Ν.4674/2020](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Ωστόσο, άμισθος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ως πρόεδρος στην Επιτροπή Ισότητας του άρθρου 70Α του ν. 3852/2010, δικαιούται την άδεια της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, καθώς η ανωτέρω ιδιότητα δεν αναιρεί την πρωτογενή ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / [Ειδική άδεια](#)

3. Άδεια συμμετοχής σε συνεδριάσεις

A. Συνεδριάσεις Δημοτικού Συμβουλίου και διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων

i. Δικαιούχοι

- Δημοτικοί σύμβουλοι που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
- Μέλη διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

ii. Πότε μπορούν να απουσιάσουν

1. Την **ημέρα** της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου ή την ημέρα συνεδρίασης των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών νομικών προσώπων, **ανεξάρτητα** από το αν διεξάγονται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες. (άρθρο 93 παρ. 5 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 10 του Ν.4674/2020) (ΥΠ.ΕΣ. [50442/07.08.2020](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Εφόσον υπηρετούν ή κατοικούν σε δημοτικές κοινότητες που εκτείνονται στην περιφέρεια ενός **νησιού** [Δήμος Θήρας (Κοινότητα Θηρασίας), Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (Κοινότητες Ερεικούσσης, Μαθρακίου, Ωθωνών), Δήμος Κυθήρων (Κοινότητα Αντικυθήρων), Δήμος Λευκάδας (Κοινότητα Καλάμου και Καστού) και Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων (Κοινότητες Δονούσης, Ηρακλείας, Κουφονησίων και Σχοινούσσης)], δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους για τον ίδιο λόγο επί **2 ημέρες**, περιλαμβανομένης της ημέρας συνεδρίασης του οικείου δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου. (άρθρο 93 παρ. 5 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 10 του Ν.4674/2020) (ΥΠ.ΕΣ. [50442/07.08.2020](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

B. Συνεδριάσεις επιτροπών του δήμου και λοιπών συλλογικών οργάνων

i. Δικαιούχοι

- Δημοτικοί σύμβουλοι που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
- Δημοτικοί σύμβουλοι σε επιτροπές δήμου, που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
- Μέλη εκτελεστικής επιτροπής και εποπτικού συμβουλίου Κ.Ε.Δ.Ε, που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
- Μέλη διοικητικού συμβουλίου, εκτελεστικών επιτροπών και εποπτικών συμβουλίων των Π.Ε.Δ., που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα

- Μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής Συνδέσμων με πληθυσμό άνω των 200.000 κατοίκων, που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σημειώσεις:

1. Προϋπόθεση για την απουσία είναι η συνεδρίαση να διεξάγεται σε **εργάσιμες ώρες και ημέρες**.(άρθρο 93 παρ. 8 του Ν.3852/2010)
2. Εάν ο χρόνος διεξαγωγής της συνεδρίασης των επιτροπών του δήμου και των ανωτέρω συλλογικών οργάνων **εμπίπτει** στο **ωράριο** εργασίας του υπαλλήλου - αιρετού, τότε αυτός απουσιάζει **όλη την ημέρα** από την εργασία του. Εάν, όμως, η συνεδρίαση είναι σε χρόνο διάφορο από το ωράριο εργασίας του υπαλλήλου-αιρετού, (λ.χ. αυτός έχει πρωινή βάρδια και η συνεδρίαση είναι το απόγευμα), τότε αυτός δεν εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)
3. Η άδεια χορηγείται από την υπηρεσία του αιρετού (δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα) **μετά πλήρων αποδοχών**.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)
4. Τα ανωτέρω έχουν, καταρχάς, εφαρμογή και στο προσωπικό με σχέση εργασίας **ορισμένου χρόνου**.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)
5. Ως **επιτροπές** δήμων, **νοούνται** οι επιτροπές των δήμων που:
 - α) συστήνονται εκ του νόμου, ή συγκροτούνται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και στις οποίες
 - β) οι δημοτικοί σύμβουλοι συμμετέχουν ως μέλη.
 Συνεπώς, η ανωτέρω διάταξη αφορά τη Δημοτική Επιτροπή (άρθρο 74), τις Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 70), την Επιτροπή Ισότητας (άρθρο 70Α), το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων (άρθρο 79) του ν. 3852/2010.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)
6. Οι **άμισθοι αντιδήμαρχοι** που ορίζονται από τον δήμαρχο ως πρόεδροι στην Επιτροπή Ισότητας του άρθρου 70Α του ν. 3852/2010 δικαιούνται την άδεια της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, καθώς η ανωτέρω ιδιότητα δεν αναιρεί την πρωτογενή ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / [Ειδική άδεια](#)

4. Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης

A. Δικαιούχοι επιλογής

i. - οι Δήμαρχοι

- οι Αντιδήμαρχοι
- οι Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων ανεξαρτήτως πληθυσμού, οι οποίοι λαμβάνουν την ειδική άδεια άνευ αποδοχών του [άρθρου 93 παρ. 1 του ν. 3852/2010](#) καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους
- οι Πρόεδροι συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων
- ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

ΕΦΟΣΟΝ είναι:

- δημόσιοι υπάλληλοι ή
- υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή
- υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος (Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παρούσα παράγραφο μπορούν να ανευρεθούν στο υπ' αρ. [189927 ΕΞ 2022/ 23.12.2022 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών](#)) ή
- υπάλληλοι λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

έχουν δικαίωμα επιλογής μεταξύ της αντιμισθίας και των αποδοχών της οργανικής τους θέσης. ([άρθρο 92 παρ.5 του ν.3852/2010](#))

ii. Υπάλληλοι που υπηρετούν σε φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του Ν.4354/15 ([παρ.1 άρθρο 7](#)) και **διορίζονται ή αναλαμβάνουν θέση σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου**, ως διοικητές, αναπληρωτές διοικητές, υποδιοικητές, **πρόεδροι**, αντιπρόεδροι, διευθύνοντες η εντεταλμένοι σύμβουλοι ή μέλη πλήρους απασχόλησης. ([άρθρο 25 παρ.11 του ν.4354/2015](#))

iii. -Τακτικοί υπάλληλοι των Δήμων, των Ν.Π.Δ.Δ. και ιδρυμάτων αυτών,

- υπάλληλοι Ν.Π.Ι.Δ., πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα, και
- τακτικοί υπάλληλοι των δήμων που συνενώνονται στο νέο Δήμο που προκύπτει από τη συνένωση, καθώς και
- τακτικοί υπάλληλοι των Περιφερειών,

που **παραιτούνται**, υποχρεωτικώς, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα, κατά περίπτωση, **εκλογική** νομοθεσία, και **επανερχονται** αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, εάν δεν εκλεγούν ή λήξει, σε περίπτωση εκλογής τους, για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους

ΕΑΝ καταλάβουν θέση ευθύνης ως

-Πρόεδροι Δημοτικού Συμβουλίου

-ή Αντιδήμαρχοι

-ή Πρόεδροι Νομικών Προσώπων του Δήμου ([παρ.5α του άρθρου 18 του Ν.1735/1987](#))

Β. Χρονικός περιορισμός επιλογής

1. Η ενάσκηση του δικαιώματος επιλογής λαμβάνει χώρα εντός **αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων** τους ως αιρετών (ο χρόνος ανάληψης των καθηκόντων ταυτίζεται με το χρόνο έναρξης της καταβολής της αντιμισθίας στα πρόσωπα αυτά), με δήλωσή τους στο Δήμο και στο φορέα της οργανικής τους θέσης. ([άρθρο 92 παρ.5 του ν.3852/2010](#))

2. Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας, **διακόπτεται** η καταβολή των αποδοχών της οργανικής τους θέσης. ([άρθρο 92 παρ.5 του ν.3852/2010](#))

3. Μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας, **δεν καθίσταται δυνατή η ανάκληση** της δήλωσης και η υποβολή νέας, **παρά μόνο** σε περίπτωση αλλαγής των πραγματικών στοιχείων που ίσχυσαν κατά τη λήψη της απόφασης επιλογής. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Γ. Έννοια αποδοχών

1. Στις πλήρεις αποδοχές της οργανικής θέσης **περιλαμβάνονται:**

- ο **βασικός μισθός**,

- τα **πάγια επιδόματα** που συνεντέλλονται με αυτόν,

- οι **παροχές για ειδικές ή πρόσθετες εργασίες** εντός των κυρίων καθηκόντων που καταβάλλονται **σταθερά** και σε **μηνιαία βάση** και αποτελούν κατά τεκμήριο μισθολογική παροχή αφού δεν συνδέονται με τη φυσική παρουσία και την πραγματική προσφορά υπηρεσίας του δικαιούχου στον χώρο της παροχής τους. ([Ελ.Συν.Κλιμ.Τμ.1 Πράξη 67/2015](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

-το επίδομα ιδιαιτέρων συνθηκών εργασίας (παρ. Β' του άρθρου 127 του ν. 4472/2017, Α' 74) συμπεριλαμβάνεται στην έννοια των πλήρων αποδοχών της οργανικής θέσης των αιρετών οργάνων που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010 και τυγχάνουν εν ενεργεία στελέχη των **Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων**, εφόσον τους έχει χορηγηθεί η προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 93 του ίδιου νόμου

ειδική άδεια αιρετών οργάνων (θεσμοθετημένη) για το διάστημα της θητείας τους και δεν τελούν σε απόσπαση, μετακίνηση ή διάθεση. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Στις πλήρεις αποδοχές της οργανικής θέσης δεν περιλαμβάνονται:

-επιδόματα που συναρτώνται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του υπαλλήλου (π.χ. **επίδομα ευθύνης, υπερωριακή αποζημίωση, αποζημίωση εφημεριών** κ.ά.)

-λοιπά επιδόματα που συνιστούν **κυμαινόμενες παροχές**, των οποίων τόσο η καταβολή όσο και το ύψος τους συναρτώνται με ορισμένες προϋποθέσεις. (Για παράδειγμα, το **επίδομα βρεφονηπιακού σταθμού**, το οποίο δεν καταβάλλεται με τις αποδοχές των υπαλλήλων, αλλά ο παιδικός σταθμός εξοφλείται απευθείας από την τράπεζα, δεν συνιστά μισθολογική παροχή.) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Δ. Λήψη αντιμισθίας και μισθού σωρευτικά

1. Γιατροί Ε.Σ.Υ.: Οι Δήμαρχοι και Αντιδήμαρχοι οι οποίοι είναι ιατροί του Ε.Σ.Υ. σε δήμους **κάτω των 5.000 κατοίκων ανεξαρτήτως** λήψης ή μη, κατόπιν σχετικής αίτησης, **ειδικής άδειας**, σύμφωνα με το άρθρο 93, παρ. 2 του ν. 3852/ 2010 έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε την αντιμισθία είτε το μισθό της οργανικής τους θέσης. Οι τελευταίοι, όταν ασκούν το ιατρικό επάγγελμα σε **δυσπρόσιτα ιατρεία**, όπως ορίζονται από το Ν. 3868/2010, λαμβάνουν **και** την προβλεπόμενη **αντιμισθία και** τις **αποδοχές** της οργανικής του θέσης. ([ΥΠ.ΕΣ. οικ. 532/07.01.2013.](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Πρόεδροι Δημοτικών Συμβουλίων:

-Αν λάβουν ειδική άδεια άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 **για όλη τη διάρκεια της θητείας** τους **επιλέγουν** μεταξύ της αντιμισθίας και των αποδοχών της οργανικής τους θέσης. ([άρθρο 93Α ν. 3852/10](#), όπως προστέθηκε από το [άρθρο 48 του ν. 5027/23](#))

- Αν λάβουν ειδική άδεια ενενήντα **(90) ημερών**, λαμβάνουν **σωρευτικά** και την **αντιμισθία και** τον **μισθό** της θέσης τους, ο οποίος **μειώνεται** για κάθε μέρα χρήσης της άδειας, κατά το αντίστοιχο ημερομίσθιο, σύμφωνα με τις οργανικές διατάξεις του κάθε φορέα αναφορικά με την λήψη άδειας «άνευ αποδοχών».

Εάν για παράδειγμα πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου λάβει μέσα σε ένα μήνα δύο (2) μέρες ειδική άδεια από τον φορέα του, ο μηνιαίος μισθός του θα του καταβληθεί μειωμένος από αυτόν κατά το ημερομίσθιο που αντιστοιχεί στις δύο (2) αυτές μέρες. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / [Αντιμισθία](#)

5. Κρατήσεις επί αντιμισθίας

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / Κρατήσεις - Ασφαλιστικές εισφορές αντιμισθίας / [Καθεστώς ΕΦΚΑ \(ισχύουν από 1.1.2017\)](#)

6. Αποζημίωση Δημοτικών Συμβούλων για συμμετοχή σε συνεδριάσεις

Το ύψος της αποζημίωσης αυτής, για κάθε συνεδρίαση, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο **1,3% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων** και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. ([άρθρο 92 παρ.9 του Ν.3852/2010](#), όπως αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 119 του ν.5003/22](#))

Ειδικότερα, στους δημοτικούς συμβούλους, των οποίων η κατοικία απέχει **λιγότερο από 10 χλμ. από** τη δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την **έδρα του Δήμου**, και σε όσους εκλέγονται στους Δήμους που παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα, το ύψος της αποζημίωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο **70% του 1,3%** της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων. ([άρθρο 92 παρ.9 του Ν.3852/2010](#), όπως αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 119 του ν.5003/22](#))

Από **1.1.2024** η αντιμισθία του Δημάρχου Αθηναίων προσαυξάνεται κατά 70€ συνεπώς ανέρχεται στο ποσό των 4.345€ ([παρ.1 του άρθρου 20 του ν.5045/23](#)) ([παρ.2 άρθρο 72 ν.5045/23](#)) (Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών οικ. 2/97758/ΔΕΠ/19.10.2023) (ΚΥΑ 54698/05.10.2018 - ΦΕΚ 4704/22.10.2018 τεύχος Β')

Δημοτικοί Σύμβουλοι	Ανώτατο Ποσό	έως	Ανώτατο Ποσό
---------------------	--------------	-----	--------------

	31.12.2023	από 01.01.2024
Η κατοικία τους απέχει περισσότερο από δέκα (10) χλμ. από την δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του δήμου	55,57 €	56,48 €
Η κατοικία τους απέχει λιγότερο από δέκα (10) χλμ. από την δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του δήμου ή έχουν εκλεγεί στους Δήμους: -Κεντρικού, Δυτικού, Βόρειου και Νότιου Τομέα Αθηνών -Θεσσαλονίκης, -Καλαμαριάς, -Νεάπολης - Συκεών, -Αμπελοκήπων - Μενεμένης, -Κορδελιού - Ευόσμου -Παύλου Μελά και -Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής	38,89€	39,53 €

Σημειώσεις

1. Η αποζημίωση δίνεται κατ' ανώτατο για **τέσσερις (4) το ανώτερο ανά μήνα.** (άρθρο 92 παρ.9 του Ν.3852/2010, όπως προστέθηκε με την παρ.3 του άρθρου 33 του Ν.4483/2017) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)
2. Δικαιούνται αποζημίωση για την **ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής, πέραν του ορίου** των 4 συνεδριάσεων ανά μήνα.(άρθρο 92 παρ.9 του Ν.3852/2010, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 11 του ν.5056/23) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.1237/94548/06.11.2023)
3. Οι **άμισθοι** αντιδήμαρχοι ως μέλη του δημοτικού συμβουλίου δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.809/85741/19.11.2021)

4. Δεν δικαιούνται αποζημίωση όσοι λαμβάνουν αντιμισθία, δηλαδή ο δήμαρχος, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων σε κάθε περίπτωση. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

5. Δεν δικαιούνται αποζημίωση

α. για **περισσότερες από μία συνεδριάσεις** του δημοτικού συμβουλίου που πραγματοποιούνται **την ίδια ημέρα,**

β. για συνεδριάσεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα **δια περιφοράς** ή με **τηλεδιάσκεψη**.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

6. Δικαιούχος αποζημίωσης μίας συνεδρίασης είναι ο σύμβουλος που **αποχώρησε** προ της ολοκλήρωσης αυτής (παρ.2 άρθρο 2 ΚΥΑ 11836/17.04.2018 (ΦΕΚ 1417/25.04.2018 τεύχος Β')) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

7. Δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

8. Εντός των πρώτων **7 ημερών κάθε μηνός,** ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος ή ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διαβιβάζει στην οικονομική υπηρεσία του δήμου κατάσταση των δικαιούχων αποζημίωσης με τις ημέρες συμμετοχής εκάστου στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου κατά τον προηγούμενο μήνα.(παρ.1 άρθρο 2 ΚΥΑ 11836/17.04.2018 (ΦΕΚ 1417/25.04.2018 τεύχος Β'))

9. Δεν υφίσταται σχετική ρύθμιση για τον καθορισμό αποζημίωσης του **προέδρου** και των **μελών δημοτικής κοινότητας** για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, είτε του δημοτικού συμβουλίου, είτε του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας. (ΥΠ.ΕΣ. 48810/08.12.2011)

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ - ΑΔΕΙΕΣ / [Αποζημίωση συμμετοχής σε συνεδριάσεις](#)

7. Έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων

Χιλιομετρική απόσταση από την έδρα του δήμου (μέτρα)	Έξοδα κίνησης μηνιαίως (ευρώ)
0 έως 10.000	300
10.001 έως 20.000	350
20.001 μέτρα και άνω	400

Σημειώσεις

1. Τα εν λόγω έξοδα εντάσσονται για τη φορολόγησή τους στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις([άρθρο 12 του ν. 4172/2013](#))([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Εξαιρούνται από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία, μόνο όταν συνοδεύονται από τα νόμιμα παραστατικά που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις (βλ υπ' αρ. πρ. ΔΕΑΦ Α 1096939 ΕΞ 2015/14.07.2015)

Στις περιπτώσεις που τα έξοδα κίνησης, με την προϋπόθεση πως συνοδεύονται από τα νόμιμα παραστατικά, εξαιρούνται από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία, λόγω του αποζημιωτικού τους χαρακτήρα για τα έξοδα που πραγματοποίησε ο δικαιούχος, δεν περιλαμβάνονται στην βεβαίωση αποδοχών αυτού και δεν μπορεί να γίνει επίκληση αυτών για την κάλυψη αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

3. Δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις κλάδου κύριας, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής καθώς και υγειονομικής περίθαλψης. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

4. Δεν καταβάλλονται, σε περίπτωση που οι δικαιούχοι τελούν σε άδεια. Στην περίπτωση της αναπλήρωσής τους για διάστημα που υπερβαίνει το μήνα, τα έξοδα κίνησης χορηγούνται στον αναπληρωτή τους.([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΤΟΠΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ / ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 300 (από το 2024, άνω των 200) ΚΑΤΟΙΚΩΝ (μετά τον Κλεισθένη Ι) /[Έξοδα κίνησης προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας](#)

8. Έξοδα παράστασης και αποζημιώσεις μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων

A. Δημοτικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) -Ιδρύματα

i. Έξοδα παράστασης Προέδρου-Αντιπροέδρου

Το ύψος εξόδων παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου ΝΠΔΔ-Ιδρύματος βάσει της ΚΥΑ υπ' αριθ. 42188/20.08.2018 καθορίζεται ως εξής:

Ιδιότητα	Απολογιστικά έσοδα ΝΠ -Ιδρύματος			
	301.000 έως 1.000.000	1.000.001 έως 3.000.000	3.000.001 έως 5.000.000	5.000.001 και άνω
Πρόεδρος	300€-500€	400€-600€	500€-700€	800€-1.200€
Αντιπρόεδρος	120€-200€	160€-240€	200€-280€	320€-480€

* Ο αντιπρόεδρος δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ιδρύματος λαμβάνει ποσοστό μέχρι 40% των εξόδων παράστασης του προέδρου του οικείου διοικητικού συμβουλίου, όπως αυτά καθορίζονται με τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση, τα έξοδα παράστασης που χορηγούνται στους δικαιούχους δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 50% των αποδοχών των οικείων δημάρχων.

Σημειώσεις:

1. Στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο, επιτρέπεται να καταβάλλονται (όχι υποχρεωτικά, αλλά δυνητικά) έξοδα παράστασης με τις εξής προϋποθέσεις:

α. Ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου

β. Όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 ευρώ)

γ. Δεν λαμβάνουν μισθό από την οργανική τους θέση (εάν είναι μισθωτοί) ([παρ 2 άρθρο 230 Ν. 3463/2006](#))([παρ 1 άρθρο 242 Ν. 3463/06](#)) ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

2. Το δημοτικό συμβούλιο κάθε χρόνο λαμβάνει απόφαση, με βάση τον οικονομικό απολογισμό του προηγούμενου έτους, συνεπώς μπορεί να μεταβάλλονται ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του ΝΠ. ([ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

3. Η καταβολή των εξόδων παράστασης είναι μηνιαία και δεν εξαρτάται από τη συμμετοχή των ανωτέρω προσώπων σε συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, καθώς καταβάλλονται

για την αντιμετώπιση των εν γένει δαπανών στις οποίες υποβάλλονται λόγω των απαιτήσεων της θέσης τους.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ / ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΤΑ / 61 Αμοιβές αιρετών και τρίτων / 612 Δαπάνες αιρετών / 6121 Αντιμισθία αιρετών - έξοδα παράστασης (άρθρο 92 Ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ) / [6121.07 Έξοδα παράστασης των προέδρων και αντιπροέδρων διοικητικών συμβουλίων δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και ΝΠΔΔ \(και αποζημίωση μελών Δ.Σ. για συμμετοχή σε συνεδριάσεις\) \(Προτεινόμενη Ανάπτυξη Συναφούς Κωδικού ΔήμοςNET\)](#)

ii. Αποζημίωση για συμμετοχή σε συνεδριάσεις

α. Δικαιούχοι

Στον

-Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου (εφόσον δεν λαμβάνουν έξοδα παράστασης)

-στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και

-στα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής (προκειμένου για Ιδρύματα)

επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση, για κάθε συνεδρίαση και μέχρι **τρεις μηνιαίως**, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού συμβουλίου.([παρ 3 άρθρο 230 Ν. 3463/2006](#))([παρ 2 άρθρο 242 Ν. 3463/06](#))

β. Μη δικαιούχοι

-Δήμαρχος,

-Αντιδήμαρχος,

-Πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου

-Πρόεδρος και αντιπρόεδρος του Ιδρύματος και του ΝΠΔΔ που λαμβάνει έξοδα παράστασης ([παρ 3 άρθρο 230 Ν. 3463/2006](#))([παρ 2 άρθρο 242 Ν. 3463/06](#))

γ. Ύψος αποζημίωσης

Ένα τοις εκατό (**1%**) των μηνιαίων εξόδων παράστασης του οικείου δημάρχου, για κάθε συνεδρίαση. ([παρ 3 άρθρο 230 Ν. 3463/2006](#))([παρ 2 άρθρο 242 Ν. 3463/06](#))

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ / ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΤΑ / 61 Αμοιβές αιρετών και τρίτων / 612 Δαπάνες αιρετών / 6121 Αντιμισθία αιρετών - έξοδα παράστασης (άρθρο 92 Ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ) / [6121.07 Έξοδα παράστασης των προέδρων και αντιπροέδρων διοικητικών συμβουλίων δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και ΝΠΔΔ \(και αποζημίωση μελών Δ.Σ. για συμμετοχή σε συνεδριάσεις\) \(Προτεινόμενη Ανάπτυξη Συναφούς Κωδικού ΔήμοςNET\)](#)

Β. Μέλη διοικητικού συμβουλίου των σχολικών επιτροπών

Με την [Ελ.Συν. Τμήμα Ι Πράξη 136/2012](#) είχε κριθεί **μη νόμιμη η καταβολή εξόδων παράστασης στον πρόεδρο και αντιπρόεδρο** του Διοικητικού Συμβουλίου των Σχολικών Επιτροπών με την αιτιολογία ότι η [παρ. 1 του άρθρου 242 του Κ.Δ.Κ.](#) στην οποία προβλέφθηκε η δυνατότητα καταβολής στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ή κοινοτικού ν.π.δ.δ. εξόδων παράστασης δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση των Σχολικών Επιτροπών, καθώς τα εν λόγω ν.π.δ.δ. ρυθμίζονται ειδικά και εξαντλητικά στις διατάξεις των άρθρων [243 του Κ.Δ.Κ., 5 του ν.1894/1990](#) και [103 του ν.3852/2010](#), οι οποίες ουδόλως προβλέπουν την καταβολή εξόδων παράστασης στα ανωτέρω πρόσωπα.

Η ανωτέρω άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου υιοθετήθηκε και από το ΥΠ.ΕΣ. όπως αυτό εκφράζεται στην εγκύκλιο [ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023](#).

Ωστόσο, με νεότερη απόφαση του Ελ.Συν., επέρχεται **μεταστροφή** των ως άνω κρινόμενων.

Ειδικότερα, το Τμήμα Δεύτερο του [Ελ.Συν. με την υπ' αριθ.1184/2023](#) απόφασή του έκρινε τα εξής:

Τα έξοδα παράστασης **καταβάλλονται και στους Προέδρους των Σχολικών Επιτροπών**, καθόσον, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 243 του ν.3463/2006, οι Σχολικές Επιτροπές **διέπονται τόσο από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.1894/1990 όσο και από τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και επομένως και από το άρθρο 242** αυτού, που προβλέπει την καταβολή εξόδων παράστασης (**contra** Ελ.Συν. Ι Τμ. Πρ.136/2012). Μη νομίμως καταβλήθηκαν έξοδα παράστασης στην αρχικώς εκκαλούσα ως Πρόεδρο Σχολικής Επιτροπής για τα έτη 2012 και 2013, καθόσον για τα έτη αυτά δεν είχε εκδοθεί σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Αντίθετα, δεδομένου ότι για τα έτη 2011 και 2014 είχε εκδοθεί αντίστοιχη απόφαση η καταβολή εξόδων παράστασης για τα έτη

αυτά είναι νόμιμη, χωρίς να ασκεί επιρροή στο δικαίωμά της για την είσπραξη των εξόδων αυτών η μη καταβολή τους μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ / ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΤΑ / 61 Αμοιβές αιρετών και τρίτων / 612 Δαπάνες αιρετών / 6121 Αντιμισθία αιρετών - έξοδα παράστασης (άρθρο 92 Ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ) / [6121.07 Έξοδα παράστασης των προέδρων και αντιπροέδρων διοικητικών συμβουλίων δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και ΝΠΔΔ \(και αποζημίωση μελών Δ.Σ. για συμμετοχή σε συνεδριάσεις\) \(Προτεινόμενη Ανάπτυξη Συναφούς Κωδικού ΔήμοςNET\)](#)

Γ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου

ι. Έξοδα παράστασης Προέδρου-Αντιπροέδρου

Το ύψος εξόδων παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου Συνδέσμου βάσει της ΚΥΑ υπ' αριθ. 42188/20.08.2018 καθορίζεται ως εξής:

Ιδιότητα	Απολογιστικά έσοδα Συνδέσμου			
	301.000 έως 1.000.000	1.000.001 έως 5.000.000	5.000.001 έως 20.000.000	20.000.001 και άνω
Πρόεδρος	400€-700€	500€-900€	800€-1.500€	1.000€-1.800€
Αντιπρόεδρος	δεν δικαιούται	250€-450€	400€-750€	500€-900€

Σημειώσεις:

1. Το ύψος των μηνιαίων εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος συνδέσμου δήμων καθορίζεται, στο πλαίσιο των προαναφερόμενων, με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

2. Οι πρόεδροι συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών τους συνολικά είναι άνω των 200.000 κάτοικοι που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και εκείνοι που είναι υπάλληλοι λοιπών ν.π.ι.δ., και οι οποίοι λαμβάνουν υποχρεωτικά την ειδική άδεια της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, επιλέγουν είτε τα έξοδα παράστασης είτε το μισθό

της οργανικής τους θέσης. ([παρ.2 άρθρο 93 Ν.3852/2010](#), όπως συμπληρώθηκε με την [παρ.1 του άρθρου 58 του Ν.3966/2011](#) η οποία συμπληρώθηκε με την [παρ.20 του άρθρου 66 του Ν.3984/2011](#))

Για περισσότερα δείτε παραπάνω την υποενότητα: **4.Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης.**

Σχετική ενότητα ΔήμοςNET:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ / ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΤΑ / 61 Αμοιβές αιρετών και τρίτων / 612 Δαπάνες αιρετών / 6121 Αντιμισθία αιρετών - έξοδα παράστασης (άρθρο 92 Ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ) / [6121.08 Έξοδα παράστασης των προέδρων και αντιπροέδρων συνδέσμων δήμων και κοινοτήτων \(Προτεινόμενη Ανάπτυξη Συναφούς Κωδικού ΔήμοςNET\)](#)

ii. Αποζημίωση για συμμετοχή σε συνεδριάσεις

α. Δικαιούχοι

-Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και

-της εκτελεστικής επιτροπής του Συνδέσμου,

τα οποία μετέχουν στις συνεδριάσεις των συλλογικών αυτών οργάνων δικαιούνται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και για **τρεις** το πολύ συνεδριάσεις το μήνα για το καθένα από τα συλλογικά αυτά όργανα.([παρ 3 του άρθρου 248 του Ν. 3463/2006](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

β. Μη δικαιούχοι

Πρόεδρος του συνδέσμου([παρ 3 του άρθρου 248 του Ν. 3463/2006](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

γ. Ύψος αποζημίωσης

Ένα τοις εκατό (**1%**) των εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος, και αν δεν λαμβάνει, των εξόδων παράστασης, που λαμβάνει ο δήμαρχος της έδρας του Συνδέσμου για κάθε συνεδρίαση. ([παρ 3 του άρθρου 248 του Ν. 3463/2006](#)) (ΥΠ.ΕΣ. [εγκ.5401/25951/27.03.2023](#))

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΟΤΑ / ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΤΑ / 61 Αμοιβές αιρετών και τρίτων / 612 Δαπάνες αιρετών / 6121 Αντιμισθία αιρετών - έξοδα παράστασης (άρθρο 92 Ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ) / [6121.08 Έξοδα παράστασης των προέδρων και](#)

Δ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων

i. Πρόεδρος-Αντιπρόεδρος Δ.Σ.

1. Στον **πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο** του διοικητικού συμβουλίου κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία **ορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου** ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Για την έκδοση της απόφασης αυτής λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο. Η διαπίστωση αυτή συνιστά και την εκ του νόμου απαιτούμενη αιτιολογία της ανωτέρω πρότασης του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. (παρ 5 Άρθρο 255 Ν. 3463/06) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)(ΥΠΕΣΔΔΑΕγκ 16/07)

2. Ως **ανώτατο** χρηματικό όριο της ανωτέρω αποζημίωσης, καθορίζεται το ποσό των αποδοχών του **προέδρου** του οικείου **δημοτικού συμβουλίου**. (ΚΥΑ 42188/08.07.2018 (ΦΕΚ 470/20.08.2018 τεύχος ΥΟΔΔ)

Για τις αποδοχές του προέδρου δημοτικού συμβουλίου δείτε παραπάνω την υποενότητα: **1. Αντιμισθία.**

3. Για τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ της αποζημίωσης αυτής και του μισθού της οργανικής τους θέσης δείτε παραπάνω την υποενότητα: **4. Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης.**

ii. Αποζημίωση για συμμετοχή σε συνεδριάσεις

α. Μέλη Δ.Σ.

1. Στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των κοινωφελών δημοτικών επιχειρήσεων, **εκτός** από τον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο που λαμβάνει την αποζημίωση της παρ. 3(α) της [ΚΥΑ 42188/08.07.2018 \(ΦΕΚ 470/20.08.2018 τεύχος ΥΟΔΔ\)](#), καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση - και **έως τρεις συνεδριάσεις το μήνα**. (παρ 5 Άρθρο 255 Ν. 3463/06) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

2. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο **1%** των μηνιαίων αποδοχών του **προέδρου** του οικείου **δημοτικού συμβουλίου**. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023) Για τις αποδοχές του προέδρου δημοτικού συμβουλίου δείτε παραπάνω την υποενότητα: **1. Αντιμισθία.**

3. Το ακριβές ποσό της αποζημίωσης για συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, λαμβανομένης υποχρεωτικά υπόψη της οικονομικής κατάστασης αυτής κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.([παρ 5 Άρθρο 255 Ν. 3463/06](#)) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

β. Πρόεδρος-Αντιπρόεδρος

Την αποζημίωση για την συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να λαμβάνει και ο πρόεδρος και αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, **εφόσον** δεν λαμβάνουν, για οποιοδήποτε λόγο, την προβλεπόμενη στην [παρ 5 Άρθρο 255 Ν. 3463/06](#) αποζημίωση.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σχετική Ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΟΤΑ / ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (www.npid.gr) / ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ - Α.Ε. / [Αποζημίωση Προέδρου – Μελών Δ.Σ.](#)

Ε. Ανώνυμες εταιρίες δήμων

Για τη χορήγηση αμοιβής στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δημοτικών ανώνυμων εταιριών, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του [άρθρου 109 του ν. 4548/2018](#), όπως ισχύει σήμερα, σύμφωνα με το οποίο τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται αμοιβής ή άλλων παροχών, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρίας. Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν ρυθμίζεται στο νόμο ή το καταστατικό βαρύνει την εταιρία, μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης με την επιφύλαξη των οριζομένων στα άρθρα 110 έως 112 του ν. 4548/2018.(ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σχετική Ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΟΤΑ / ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (www.npid.gr) / ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ - Α.Ε. / [Αποζημίωση Προέδρου – Μελών Δ.Σ.](#)

ΣΤ. Μέλη διοικητικού συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α.

ι. Αποζημίωση Προέδρου διοικητικού συμβουλίου

1. Στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), **αν δεν είναι δήμαρχος**, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του. (άρθρο 3 παρ.9 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (Υπ. Οικ. 2/75595/0022/08.10.2014) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

2. Η αποζημίωση καθορίζεται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης (άρθρο 3 παρ.9 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (Υπ. Οικ. 2/75595/0022/08.10.2014) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

3. Η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το **50%** του ποσού της αντιμισθίας του **δημάρχου**. (άρθρο 3 παρ.9 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (Υπ. Οικ. 2/75595/0022/08.10.2014) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023) Για την αντιμισθία του Δημάρχου δείτε παραπάνω την υποενότητα: **1. Αντιμισθία**.

4. Η ανωτέρω απόφαση, ως κανονιστική πράξη, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ **μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ**, καθώς ανατρέχει στο χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου. (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

5. Σε περίπτωση **απουσίας** του προέδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, **πέραν του μηνός**, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται **ex ημισείας** σε αυτόν **και στον αναπληρωτή** του. (άρθρο 3 παρ.9 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

ii. Αποζημίωση για συμμετοχή σε συνεδριάσεις

-Ο πρόεδρος,

-τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και

-ο γραμματέας του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης

δικαιούνται αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις,

η οποία καθορίζεται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα **(50) ευρώ ανά συνεδρίαση**. (άρθρο 3 παρ.10 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

iii. Αμοιβή σε μέλος που παρέχει πλήρη απασχόληση στην επιχείρηση

Με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και **δεν μπορεί να υπερβαίνει** το ύψος της αποζημίωσης του **προέδρου** της επιχείρησης. (άρθρο 3 παρ.10 του Ν.1069/1980, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 2 του Ν.4483/17, και την παρ.2 του άρθρου 348 του Ν.4512/2018 και το άρθρο 99 του Ν.4604/19) (ΥΠ.ΕΣ. εγκ.5401/25951/27.03.2023)

Σχετική ενότητα στη ΔήμοςNET:

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ / Δ.Ε.Υ.Α. / ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ / [Αποζημίωση Προέδρου – Μελών Δ.Σ.](#)

9. Μετακινήσεις Αιρετών (οδοιπορικά)

Για τις μετακινήσεις των αιρετών δείτε τη σχετική Ενότητα της ΔήμοςNET:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ / ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (από 01.01.2016) / ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ ΕΞΟΔΑ / [Μετακινήσεις αιρετών](#)